

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

Singelland loc. VO-Surhuisterveen

Naam school	VO-Surhuisterveen
Bestuur	OSG Singelland
Adres	Langelaan 18
Telefoonnummer	0512-369090
Email	Info.surhuisterveen@singelland.nl
Website	Voshv.singelland.nl
Brinnummer	04-YE(02)

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van VO-Surhuisterveen

Onze school is wettelijk verplicht minimaal één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel op te stellen waarin de school heeft vastgelegd welke voorzieningen zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Met dit schoolondersteuningsprofiel kunt u als ouder, school of andere betrokkene lezen welk onderwijs- en ondersteuningsaanbod onze school biedt aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Daarnaast kunt u het ondersteuningsaanbod van de diverse scholen in de regio onderling vergelijken.

Voor meer informatie over de school kunt u uiteraard ook de website van deze school bekijken. Hierop is onder meer de schoolgids met informatie voor ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op de open dag om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen, of maak een afspraak voor een gesprek op de school.

Als u uw kind/leerling bij deze school aanmeldt, onderzoekt de school vervolgens de plaatsingsmogelijkheden. Per leerling wordt daarover door de schooldirectie een zorgvuldig afgewogen besluit genomen. Voor vragen over ondersteuning op de school, aanmelding en toelating kunt u contact opnemen met de contactpersoon voor toelating.

Ons schoolondersteuningsprofiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie van deze schoollocatie. De ouders, docenten en leerlingen in de medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling advies gegeven over de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op 1 december 2018

Hoofdstuk 1

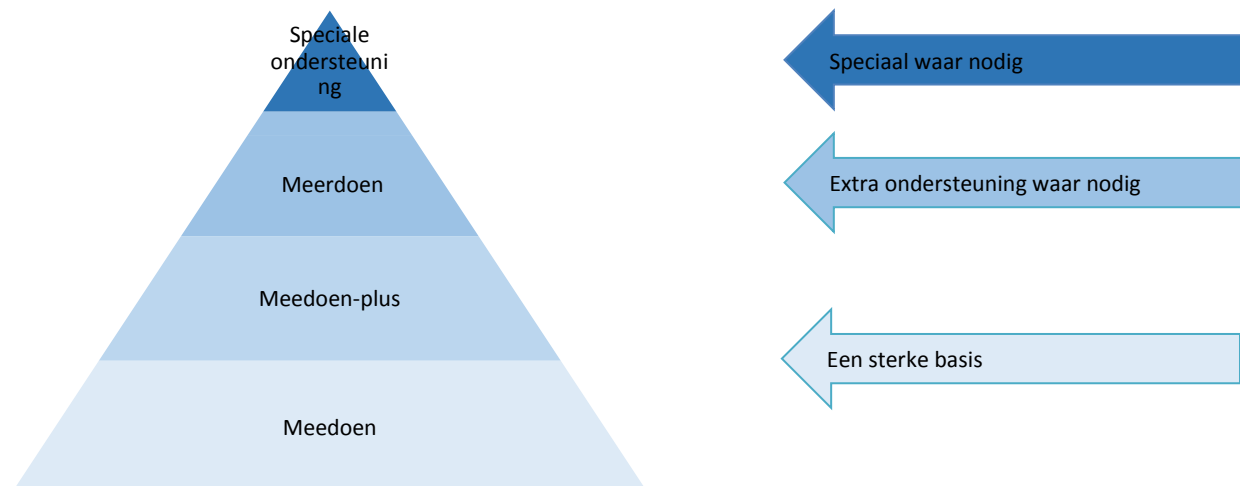
Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

1.1 Inleiding

VO-Surhuisterveen is samen met 34 andere schoollocaties in Zuidoost-Friesland VO onderdeel van het gelijknamige samenwerkingsverband passend onderwijs. We onderscheiden binnen ons samenwerkingsverband passend onderwijs vier niveaus van ondersteuning. Binnen de reguliere VO scholen komen er drie niveaus van ondersteuning voor: basisondersteuning, basisondersteuning plus en extra ondersteuning. Het vierde niveau van ondersteuning is de mogelijkheid voor extra ondersteuning buiten de VO-school, die plaatsvindt op het OPDC of het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Alle scholen mogen zelf de inrichting van de ondersteuning aan leerlingen op schoolniveau organiseren. Het samenwerkingsverband bepaalt het minimale niveau van basisondersteuning dat elke school in ieder geval moet bieden (Meedoen). Een school kan ervoor kiezen om een hoger niveau van basisondersteuning te bieden. Dit noemen we basisondersteuning-plus. Daarnaast bieden scholen voor regulier VO extra ondersteuning (Meerdoen). Of een leerling binnen de school ondersteuning ontvangt op het gebied van Meedoen (plus) of Meerdoen hangt af van:

- De intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft
- De inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen de school
- De mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft
- De ketenpartners die beschikbaar zijn

Voor plaatsing op het ondersteuningsniveau speciale ondersteuning (VSO en OPDC) is altijd een indicatie nodig van het samenwerkingsverband. Er zijn binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt wanneer er een indicatie afgegeven kan worden voor deze voorzieningen.

1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

'Wijzigingen aan, op en om het speelveld'

Ondersteuningsaanbod dat voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Deze basisondersteuning wordt geboden op alle scholen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. De ondersteuning die valt onder de basisondersteuning wordt binnen het samenwerkingsverband aangeduid met 'MEEDOEN'. Het niveau van basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit. Met behulp van deze basisondersteuning zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma op gelijke voet te volgen met hun klasgenoten. Het niveau van basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en opgenomen in bijlage 1 van dit schoolondersteuningsprofiel.

1.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)

'wijzigingen aan, op en om het speelveld boven het minimale niveau van basisondersteuning'

Daarnaast kunnen scholen ervoor kiezen een breder niveau van basisondersteuning te bieden. Dit wordt aangeduid met de toevoeging van de 'plus', MEEDOEN-PLUS. Hierin kunnen verschillen zijn tussen de afzonderlijke scholen. Het gaat hierbij om ondersteuning op individueel- of groepsniveau met een (in beginsel) tijdelijk en preventief (voorkomend) of licht curatief (oplossend) karakter. Deze ondersteuning is in principe voor elke leerling binnen de school beschikbaar.

1.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

'Aanpassen van de spelregels'

Voor een deel van de leerlingen is er echter meer nodig dan de basisondersteuning om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. Er zullen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast, toetsen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding in het regulier onderwijs af te ronden. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als er sprake is van MEERDOEN dan spreken we over extra ondersteuning op schoolniveau en wordt er planmatig gewerkt door middel van het opstellen van een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat middels dit OPP ouders van het kind structureel en formeel betrokken worden bij de beslissingen over de vormgeving van de ondersteuning aan hun kind.

1.5 Speciale ondersteuning

'veranderen van speelveld'

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, zijn er binnen het samenwerkingsverband twee voorzieningen beschikbaar: het VSO en het OPDC. Bij een plaatsing van leerling in één van deze beide voorzieningen spreken we over speciale ondersteuning. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het VSO of een plaatsing in het VSO. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig. Dit ondersteuningsaanbod wordt geboden op het OPDC en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

1.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften

'grenzen aan de ondersteuning'

Het kan voorkomen dat ondanks dat de school zich optimaal inspant om voor alle leerlingen maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet te realiseren dat zelfs dit niet voldoende tegemoet komt aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht in ieder geval in samenspraak met ouders de leerling naar een passende onderwijsplek toe leiden.

1.7 Beschikbare expertise binnen de school

<i>Expertise</i>	<i>Inzet</i>
Ondersteuningscoördinator	Twee zorgcoördinatoren met totaal 800 klokuren
Gedragsspecialist	Orthopedagoog via Expertise Centrum Singelland: 130 klokuren
Dyslexiecoach	Eigen formatie 100 klokuren
Schoolmaatschappelijk werker	Twee dagdelen in de week via het Expertise centrum Singelland
Leerplichtambtenaar	Via de gemeente op aanvraag
Decaan	Eigen formatie 550 klokuren
Consulent Passend Onderwijs	Via SWV en op aanvraag
Leerlingbegeleiders	Eigen formatie 350 klokuren

Hoofdstuk 2 Het schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel geeft inzicht in de basisondersteuning (Meedoen), basisondersteuning plus (Meedoen plus) en de extra ondersteuning (Meerdoen) die op de school wordt geboden. In hoofdstuk 3 zijn de ondersteuningsarrangementen op het gebied van Meedoen Plus en Meerdoen uitgeschreven.

Personeel ondersteuningsaanbod voor leerlingen	Meedoen	Meedoen plus	Meerdoen	Niet aanwezig
<i>Ondersteuning bij leren</i>				
Bijlessen gericht op vakinhoud		X		
Ondersteuning bij rekenproblemen		X		
Ondersteuning bij taalproblemen		X		
Ondersteuning bij leesproblemen		X		
Verrijkingsaanbod	X			
<i>Ondersteuning bij leergedrag</i>				
Ondersteuning bij faalangst		X		
Ondersteuning bij examenvrees/toetsangst		X		
Huiswerkondersteuning		X		
Ondersteuning bij motivatieproblemen	X			
Studiebegeleiding (gericht op leren leren)	X			
Ondersteuning bij planning en organisatie	X			
<i>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren</i>				
Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid			X	
Ondersteuning bij de sociaal emotionele ontwikkeling		X		
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid		X		
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden	X			
<i>Ondersteuning bij fysieke beperkingen</i>				
Ondersteuning bij lichamelijke beperkingen	X			
Ondersteuning bij motorische beperkingen	X			
Ondersteuning bij visuele beperkingen	X			
Ondersteuning bij auditieve beperkingen		X		

Ondersteuning bij spraak/taal problematiek		X		
Ondersteuning bij langdurig en chronische ziekte		X		
<i>(School)loopbaanondersteuning</i>				
Ondersteuning bij overgang po-vo		X		
Ondersteuning bij overgang vo-vervolgonderwijs		X		
Ondersteuning bij overgang van vo-werk				N.V.T.
Ondersteuning bij verzuim	X			
Gespecialiseerd mentoraat		X		
Gespecialiseerde leerlingbegeleiding			X	

Ondersteuningsaanbod door aanpassingen in de organisatie van de school, het gebouw van de school of het lesmateriaal	Aanwezig voor alle leerlingen	Aanwezig voor één of meerdere leerlingen	Niet aanwezig
<i>Organisatie</i>			
Docententeam van 8 of minder docenten per klas			X
Inzet assistenten (meer handen in de klas)	X		
Weinig wisseling lokalen		X	
Werken met blokken (80-100 minuten)	X		
Vast lokaal		X	
Vaste schooltijden			X
Een rooster zonder tussenuren	X		
Time-out plekken			X
Individuele werkruimten			X
Kleine klassen (minder dan 20 leerlingen)		X	
Individuele aanpassingen in het lesrooster		X	
Individuele aanpassingen in het onderwijsaanbod		X	
Vaste persoon waar de leerling naar toe kan tijdens vrije momenten			X
Onderwijs op afstand voor zieke leerlingen		X	
<i>Lesmateriaal</i>			

Verlenging toetstijd		X	
Auditieve ondersteuning toetsen		X	
Visuele aanpassing toetsen		X	
Gebruik van laptop/computer bij motorische problemen		X	
Auditieve ondersteuning lesmateriaal		X	
Visuele aanpassing lesmateriaal		X	
Ondersteuning bij time-management			X
Beschikbaarheid digitaal lesmateriaal	X		
<i>Gebouw</i>			
Rolstoeltoegankelijk gebouw	X		
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen			X
Rolstoelvriendelijke leslokalen	X		
Therapieruimte			X
Extra schoonmaak in verband met allergieën			X
Time-out ruimte			X
Visuele ondersteuning in de school			X
Prikkelarme inrichting lokalen			X
Prikkelarme werkplekken in de klas			X
Pauzeloekaal met toezicht			X
Individuele pauzeruimte			X

Hoofdstuk 3 Ondersteuningsarrangementen (Meedoen-plus en Meerdoen)

Ondersteuning bij leren

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>LWO-basis klas</i>
Inhoud (wat is het)	<p>Een LWO klas bestaat uit ongeveer 18 leerlingen. Rondom elke klas is een klein team docenten gevormd met een deskundige mentor, die meerdere vakken geeft. Het docententeam heeft ervaring met leerlingen met leerproblemen. Het onderwijs wordt gegeven volgens het principe van de 'effectieve' instructie. Er wordt een consistente structuur geboden in en buiten de les. De omgang met de leerling en het aanbod is zodanig dat de leerling succeservaringen opdoet. De mentoren bezitten een meer dan gemiddeld arsenaal aan interventies en ondersteuning vaardigheden voor leerlingen met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internaliserende problemen - Leerproblemen - Werkhoudingsproblemen - Motivatie problemen <p>De mentoren overleggen veelvuldig, ook met de teamleiders, vakleerkrachten en eventuele begeleiders/ hulpverleners.</p>
Wat is het doel	De leerlingen in een gestructureerde leeromgeving, waar veiligheid, overzicht en aandacht voor het sociale en didactische proces centraal staat, aansluiting te bieden met het bovenbouw programma BBL en KBL.
Voor wie	De leerlingen in de LWO basis klas hebben een LWO- / of PRO-beschikking en een basisschool plaatsings advies BBL. Leerlingen die niet voldoen aan deze criteria, maar wel aangewezen zijn op veel (extra) steun en begeleiding, kunnen worden toegelaten tot deze voorziening.
Door wie	Een team vakdocenten.
Intensiteit	Het LWO-basisklas traject duurt 2 jaar en heeft aansluiting met klas 3 van de bovenbouw VMBO. Bij voldoende succes kan de leerling tussentijds doorstromen naar een ander niveau.
Voorwaarden / procedures	LWO-onderzoek (reeds in groep 8 af te nemen, voorafgaand aan start schooljaar) .
Extra informatie	Input vanuit de gemaakte LWO-toets (bij ondersteuningscoördinator onderbouw).

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Vakhulp</i>
Inhoud (wat is het)	<p>Deze vorm van ondersteuning op het terrein van leren vindt plaats zonder dat er sprake is van remedial teaching. In de vakhulp lessen wordt aandacht geschonken aan training en extra uitleg zonder dat daarvoor een diagnostisch onderzoek aan is voorafgegaan. Dat is in veel gevallen ook niet nodig. De begrippen steun- of hulples worden ook wel voor deze vorm van ondersteuning gebruikt. Bij docenten is behoefte om voor sommige leerlingen een extra ondersteuningsles aan te bieden waarin vooral de volgende activiteiten worden aangeboden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herhaalde instructie ▪ Begeleid oefenen ▪ Zelfstandig verwerken ▪ Extra oefenstof <p>De begeleiding wordt gegeven door docenten Nederlands/taal , Engels en/of wiskunde/rekenen.</p>
Wat is het doel	Er wordt aanvullende hulp aan de leerlingen geboden als de onderwijsdoelen in geringe mate bereikt worden.
Voor wie	1 ^e klas basis en kaderleerlingen.
Door wie	Vakdocenten.
Intensiteit	Éénmaal per week een les op een vast moment.
Voorwaarden/procedures	Leerlingen worden aangemeld door de vakdocenten of de mentor (vakhulp lessen voor een afgesproken / afgekaderde periode).
Extra informatie	

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Remedial teaching</i>
Inhoud (wat is het)	Programma gericht op planning, structuur en inzet van studievastigheden: hoe leer ik een toets, hoe plan ik mijn huiswerk. Daarnaast aandacht voor achterstanden op het gebied van Nederlands/taal en Wiskunde/Rekenen.
Wat is het doel	Extra ondersteuning bieden aan leerlingen die moeite hebben met een goede aanpak van hun leer- en maakwerk; overzicht krijgen op studieaanpak en studiehouding en extra begeleiding aan leerlingen met onderwijsachterstanden.
Voor wie	Leerlingen onderbouw en bovenbouw.
Door wie	Remedial teacher.
Intensiteit	1 x per week (afhankelijk van problematiek, beschikbare tijd. Plan op maat gemaakt.)
Voorwaarden/procedures	Leerlingen worden voorgedragen door mentoren / vakdocenten.
Extra informatie	Indien mogelijk ingeroosterd op momenten buiten de kernvakken.

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Dyslexiebegeleiding</i>
Inhoud (wat is het)	Het aanbod op school is erop gericht om zo goed mogelijk om te gaan met de problematiek die gepaard gaat met dyslexie. Leerlingen bij de dyslexiebegeleiding leren om te gaan met hun dyslexie, leren leren en zij krijgen gerichte hulp bij hetgeen waar ze moeite mee hebben. Dit kan zijn bij een bepaald vak of een vaardigheid.
Wat is het doel	De dyslectische leerling krijgt de gelegenheid om te leren omgaan met de vastgestelde leerstoornis. De leerling moet zo weinig mogelijk worden belemmerd in het volgen van de opleiding die passend is bij de cognitieve capaciteiten. De dyslectische leerling kan omgaan met zijn/haar dyslexie. De dyslectische leerling vergroot de functionele lees- en schrijfvaardigheid, zo nodig met hulpmiddelen zoals tekst- naar spraaksoftware.
Voor wie	Leerlingen met een dyslexieverklaring welke fysiek aanwezig is op school.
Door wie	Dyslexiecoach.
Intensiteit	1 x per week - individueel of groepjes met max 3 leerlingen.
Voorwaarden/procedures	De problemen die de leerling met dyslexie heeft, belemmert hem/haar in het presteren op school.
Extra informatie	De dyslexiecoach maakt een persoonlijke dyslexiepas samen met de leerling. De pas wordt in Magister gezet. Lesgevende docenten kunnen op deze manier handelingsgericht werken met betreffende leerling.

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Leerwerktraject</i>
Inhoud (wat is het)	In een LeerWerkTraject wordt de leerling voorbereid op het MBO door middel van een fors praktijkdeel en een kleiner theoriedeel. De leerling zit in het laatste jaar van het VMBO op de BasisBeroepsgerichte leerweg en krijgen veel praktijk (door het lopen van stage bij leerbedrijven).
Wat is het doel	Aansluiting en toelatingsbewijs voor niveau 2 van het MBO.
Voor wie	Voor leerlingen die beter en gemotiveerder in de praktijk leren dan in het klaslokaal.
Door wie	Betreffende vakdocent.
Intensiteit	Klas 4 gedurende het gehele examenjaar.

Voorwaarden/procedures	Naar aanleiding van rapportvergadering/overgangsvergadering klas 3 en/of vanuit het zorgteam.
Extra informatie	Het theoriegedeelte bestaat uit minimaal het vak Nederlands en het complete beroepsgerichte vak (profiel en 4 keuzevakken). De rekentoets is voor BB ook verplicht.

Ondersteuning bij leergedrag

<i>MEEDOEN PLUS</i>	Huiswerkbegeleiding
Inhoud (wat is het)	Het maken van huiswerk op school onder toezicht/begeleiding
Wat is het doel	Leerlingen een rustige plek bieden op school waar huiswerk gemaakt kan worden.
Voor wie	Leerlingen die geen gelegenheid hebben om thuis hun huiswerk optimaal te maken.
Door wie	Collega met taak.
Intensiteit	Indien nodig maximaal 3 x per week.
Voorwaarden/procedures	Aanmelding door mentor.
Extra informatie	Verplicht karakter vaak voor vastgestelde periode.

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Faalangstreductie-training</i>
Inhoud (wat is het)	Verminderen van faalangst op school; vergroten van zelfvertrouwen.
Wat is het doel	Het vergroten van het sociaal en emotioneel welbevinden. De leerling kan omgaan met o.a. stress.
Voor wie	Groepsarrangement voor leerlingen die zich onveilig voelen in de groep.
Door wie	Gespecialiseerde docent van de locatie.
Intensiteit	Het programma wordt in de onderbouw klas 2 aangeboden gedurende 8 weken.
Voorwaarden/procedures	Signalering n.a.v. vragenlijst (SSAT) en eventueel door de mentor, docententeam, ouders. De mentor schakelt na overleg met de ouders, de leerling door naar de training.
Extra informatie	Methodiek: Er wordt gewerkt volgens het principe van het G-denken (Gebeurtenis, Gedachte, Gevoel, Gedrag). Er wordt geleerd hoe je niet-helpende gedachten om kunt zetten naar helpende, positieve gedachten.

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Examenvreestraining</i>
Inhoud (wat is het)	Verminderen van faalangst op school; vergroten van zelfvertrouwen tijdens tentamen- en examenwerk.
Wat is het doel	Het vergroten van het sociaal en emotioneel welbevinden. De leerling kan omgaan met onder andere stress tijdens tentamens en examens.
Voor wie	Groepsarrangement voor leerlingen die zich onveilig voelen in de groep. De groep bestaat uit maximaal 9 personen.
Door wie	Gespecialiseerde docent van de locatie.
Intensiteit	Het programma wordt in klas 4 aangeboden gedurende 8 weken (4 keer in december en 4 keer rond april).
Voorwaarden/procedures	Signalering n.a.v. vragenlijst (ETAV) en eventueel door de mentor, docententeam, ouders. De mentor schakelt na overleg met de ouders, de leerling door naar de training.
Extra informatie	Methodiek: Er wordt gewerkt volgens het principe van het G-denken (Gebeurtenis, Gedachte, Gevoel, Gedrag). Er wordt geleerd hoe je niet-helpende gedachten om kunt zetten naar helpende, positieve gedachten. Verder wordt de manier van leren en plannen van grotere leerstof eenheden aangeleerd.

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

<i>MEERDOEN</i>	Begeleiding leerlingen met ASS problematiek
Inhoud (wat is het)	Sommige leerlingen met ASS ondervinden problemen met de complexe en onzichtbare verwachting van het schoolleven binnen het reguliere onderwijs. Leerlingen met deze problematiek hebben extra begeleiding nodig om op school te kunnen zo optimaal mogelijk te kunnen functioneren. Met behulp van deze extra begeleiding wordt met de leerling, de ouders/verzorgers en docenten de problematiek besproken, een individueel gericht hulplan gemaakt en toegepast.
Wat is het doel	Leerlingen kunnen beter omgaan met hun individuele ASS problematiek binnen de school.
Voor wie	Leerlingen met een vastgestelde diagnose - ASS gerelateerd – met een hulpvraag.
Door wie	Gespecialiseerde collega van de locatie.

Intensiteit	De duur en frequentie van de begeleiding is afhankelijk van de ernst van de problematiek en de hulpbehoefte van de leerling.
Voorwaarden/procedures	De leerling valt op in de klas en in vrije situaties.
Extra informatie	De leerlingbegeleider zorgt voor een individuele handelingswijzer (A4) voor de lesgevende met tips en tools en stelt het OPP samen met de orthopedagoog op en evalueert deze.

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Sociale vaardigheidstraining (sova)</i>
Inhoud (wat is het)	Sociale vaardigheidstraining.
Wat is het doel	Het vergroten van het sociaal en emotioneel welbevinden. De leerling kan omgaan met onder andere stress, groepsdruk en pestgedrag. De leerling krijgt meer zelfvertrouwen. De leerling leert om op een sociale manier om te gaan met anderen.
Voor wie	Groepsarrangement voor leerlingen die zich onveilig voelen in de groep, leerlingen die niet goed voor zichzelf kunnen opkomen en leerlingen die (te) dominant gedrag vertonen. (maximaal 10 leerlingen in een groep).
Door wie	Gespecialiseerde docent van de locatie.
Intensiteit	Het programma wordt in de onderbouw klas 1 aangeboden gedurende 8 weken/ lessen.
Voorwaarden/procedures	Signalering n.a.v de SchoolVragenLijst en/of eventueel door de mentor, docententeam, ouders. De mentor schakelt na overleg met de ouders, de leerling door naar de training.
Extra informatie	Methode : "Mag ik meedoen?"

<i>MEEDOEN PLUS</i>	Rots en Water training
Inhoud (wat is het)	Het Rots en Water programma is een psychofysieke training waarbij het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en het welzijn bij leerlingen voorop staat.
Wat is het doel	Rots en Water richt zich op de ontwikkeling van sociale competenties, het voorkomen en aanpakken van pesten en is een weerbaarheidsprogramma.
Voor wie	Groepsarrangement voor 1e klas leerlingen.

Door wie	Gespecialiseerde trainers van de locatie samen met de mentoren.
Intensiteit	Lessenserie van 8 lessen, vanaf het begin van het schooljaar.
Voorwaarden/procedures	-
Extra informatie	Methode rots en water: https://www.rotsenwater.nl/

<i>MEEDOEN PLUS</i>	begeleiding SMW
Inhoud (wat is het)	Begeleiding door school maatschappelijk werker, indien omgevingsproblematiek invloed heeft op schoolwelbevinden en of prestaties.
Wat is het doel	Problematiek inzichtelijk en hanteerbaar maken, opdat de schoolloopbaan zoveel mogelijk zonder vertraging/verstoring kan verlopen.
Voor wie	Hulp op maat voor de leerlingen die dit nodig hebben.
Door wie	School Maatschappelijk Werker.
Intensiteit	Afhankelijk van problematiek.
Voorwaarden/procedures	Aanmelding vanuit zorgteam en/of eventueel mentor/teamleider.
Extra informatie	Bij begeleiding van leerlingen worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en/of betrokken. Ook externe instanties worden door SMW eventueel benaderd.

Ondersteuning bij fysieke beperkingen

<i>MEERDOEN</i>	Ondersteuning bij taal-spraak / gehoor problemen / langdurige afwezigheid door ziekte.
Inhoud (wat is het)	Het bedienen van leerlingen met deze problematiek op maat. In samenwerking met Kentalis of OZL wordt een passend aanbod voor deze leerlingen samengesteld.
Wat is het doel	Deze leerlingen kunnen regulier onderwijs volgen en de docenten worden structureel ondersteund door experts vanuit Kentalis/ OZL.
Voor wie	Individueel arrangement voor leerling.
Door wie	Gezamenlijke voorziening die gedragen wordt door medewerker van Kentalis/OZL.
Intensiteit	Volgens een vastgesteld individueel plan.
Voorwaarden/procedures	Indicatie gekoppeld aan een arrangement (light/medium).
Extra informatie	Arrangementen van Kentalis worden voorzien van een OPP (opgesteld door Kentalis). OZL begeleiding is zowel thuis als ook op school (eventueel kort OPP).

(School)loopbaanondersteuning

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>WARME OVERDRACHT</i>
Inhoud (wat is het)	Bevorderen van de aansluiting van BAO naar VO zodat de leerling weinig tot geen problemen ondervinden in de overstap van groep 8 naar klas 1. Afstemmen van onderwijsinhoudelijke en pedagogisch-didactische aandachtsvelden.
Wat is het doel	Inzicht krijgen achter de persoon van de aanmelding: wie is hij/zij, wat kan hij/zij en hoe kunnen we de nieuwe leerling zo goed mogelijk bedienen om het niveau te behalen wat ze qua potentie zou moeten kunnen behalen. Benoemen van positieve eigenschappen.
Voor wie	Nieuwe leerlingen klas 1.
Door wie	Teamleiders.
Intensiteit	Het gehele werkveld wordt bezocht. Gegevens worden verwerkt en gedeeld met de nieuwe mentoren
Voorwaarden/procedures	Privacyreglement in achtting nemen.
Extra informatie	Brochure: "Recht doen advies".

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>overstapcoach</i>
Inhoud (wat is het)	Extra, individuele begeleiding op maat naar MBO.
Wat is het doel	Het vinden van een passende vervolgopleiding.
Voor wie	Vierde klas leerlingen Basis en Kader (indien nodig ook Theoretisch).
Door wie	Gemeentemedewerker.
Intensiteit	Op aanvraag.
Voorwaarden/procedures	Decaan of Life Coach van Samenwerkingsverband geeft toestemming voor deze extra inzet.
Extra informatie	

Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie (momenteel n.v.t.)

<i>MEEDOEN PLUS/MEERDOEN</i>	
Inhoud (wat is het)	
Wat is het doel	
Voor wie	
Door wie	
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Ondersteuning door aanpassingen in het lesmateriaal (momenteel n.v.t.)

<i>MEEDOEN PLUS/MEERDOEN</i>	
Inhoud (wat is het)	
Wat is het doel	
Voor wie	
Door wie	
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Ondersteuning door aanpassingen in het gebouw (momenteel n.v.t.)

<i>MEEDOEN PLUS/MEERDOEN</i>	
Inhoud (wat is het)	
Wat is het doel	
Voor wie	
Door wie	
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

Standaard OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerling voor op vervolgonderwijs en de samenleving

<i>Basiskwaliteit</i>
De school biedt een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat.
Het aanbod is dekkend voor de examenprogramma's.
Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs.
LOB (loopbaanoriëntatie) heeft een centrale plaats in het examenprogramma.
Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en op kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.
De inhoud van het onderwijsaanbod zijn afgestemd op de verschillende leerbehoeften van leerlingen. Dat houdt ook in dat er structureel en herkenbaar aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden op alle gebieden waaronder rekenen en in het bijzonder de beheersing van de Nederlandse taal.
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld, dit is een voorwaarde voor een ononderbroken voortgang in de ontwikkeling van leerlingen.
De school legt de doelen voor het onderwijs, de inhoud en de opbouw van het aanbod vast in het schoolplan.

Kernstandaard OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding.

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

<i>Basiskwaliteit</i>
De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen.
De school vergelijkt deze informatie met de verwachte ontwikkeling.
De school stemt het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.
Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn.
De school vertaalt de analyse van stagnatie in het leerproces in plannen om achterstanden bij leerlingen te verhelpen.

De school geeft de leerlingen de begeleiding die zij nodig hebben om beter het onderwijsprogramma te kunnen doorlopen.
De school biedt leerlingen die achterstanden hebben onderwijs dat op structurele en herkenbare wijze aandacht besteedt aan het bestrijden van die achterstanden.
De school heeft de wijze waarop het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen in het schoolplan beschreven.

Kernstandaard OP3. Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

<i>Basiskwaliteit</i>
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.
De leraren zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen.
De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les.
De leraren creëren een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
De leraar structureert met geschikte opdrachten en heldere uitleg het onderwijsaanbod zodanig dat de leerling zich het totale leerstofaanbod eigen kan maken.
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen.
De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften van leerlingen.
De school heeft haar beleid over het pedagogisch-didactisch handelen in het schoolplan geformuleerd.

Standaard OP4. Extra ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding

<i>Basiskwaliteit</i>
De school biedt leerlingen een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding gebaseerd op de mogelijkheden van de betreffende leerlingen
Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling.
De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband beschreven niveau van basisondersteuning.
De school stelt vervolgens na op overeenkomst gericht overleg met de ouders vast of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Voor die leerlingen stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast dat minimaal één keer per jaar met ouders wordt geëvalueerd.
De school legt in het ontwikkelingsperspectief welke begeleiding de leerling geboden wordt, in welke onderwijssoort in het voortgezet onderwijs de leerling naar verwachting het examen zal halen en over de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling.
De school heeft in het schoolplan beschreven op welke wijze het ondersteuningsprofiel wordt betrokken bij het onderwijskundig beleid.

Standaard OP5. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken

<i>Basiskwaliteit</i>
De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijke verplichte onderwijstijd.
De onderwijsactiviteiten worden verzorgd onder verantwoordelijkheid van diegenen die op grond van artikel 33 van de WVO onderwijs mogen verzorgen.
De onderwijstijd wordt onder verantwoordelijkheid van de school bewust gepland en verzorgd.
Leerlingen kunnen op de school ten minste 189 dagen onderwijs volgen.

Standaard OP6. Samenwerking

De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven

<i>Basiskwaliteit</i>
Voor leerlingen met extra ondersteuning werkt de school samen met het samenwerkingsverband passend onderwijs en partners in de zorg.
Er is effectief onderwijs met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie en over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De school voert de gemaakte afspraken uit.

Kwaliteitsgebied schoolklimaat**Kernstandaard SK1. Veiligheid**

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

<i>Basiskwaliteit</i>
De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag.
De school monitort dit tenminste jaarlijks de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen.
De school heeft een veiligheidsbeleid (beschreven in een document) gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school en stevig verankerd in de dagelijkse praktijk
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op.